

362.86 * 329.14 (480) SDP 7K
SANANEN

LENTOKIRJASIA TYÖVÄESTÖLLE II.

SANANEN TYÖVÄENASIASTA

—

MYYDÄÄN SUOMEN TYÖLÄISNAISTEN
LIITTOHALLINNON HYVÄKSI.

HELSINGISSÄ,
TYÖVÄEN KIRJAPAINO 1903.

Suomen Työläisnaisten Liittohallinnolta

Wiipurissa, Kullervonkatu 19,

on saatavana :

Toisen Suomen työläisnaisten edustajakokouk-
sen Pöytäkirjoja à 40 p.

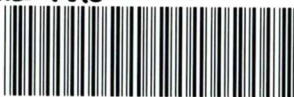
Äänioikeus-asia työläisnaisten kannalta à 5 p.

Sananen työväenasiasta. à 5 p.

Sananen ompelijattarille à 5 p.

TYÖVÄENLIIKKEEN KIRJASTO

KIRJASTOVARASTO

1290602102

Sananen työväenasiasta.

Ne yhteiskuntamuodot, joissa nykyään elämme ovat tulos vuosisatain aikuisesta historiallisen kehityksen kulusta. Olisi erehdyistä luulla, että olot aina olisivat olleet sellaiset, kuin ne nyt ovat. Jokainen aikakausi poikkeaa melkoisesti edellisestä, samalla kun tämän aikakauden elämäntavoilla, katsantokannalla ja olosuhteilla on edellytyksensä edellisessä aikakaudessa. Historian kulkua todistaa, ettei mikään maailmassa voi seistä paikallaan, vaan aina entinen raukeaa ja uutta syntyy sijaan. Ja tälle tosiasialle perustuu meidänkin työemme, *työ työväenaatteen levittämiseksi* ja työväen luokan kohottamiseksi nykyisestä sortotilastaan. Me tiedämme sen varmuudella, että mitä enemmän me ennätämme kumota kaikkea sitä kurjuutta, niitä vääriä elin-ehtoja, jotka nykyään valitsevat ja pystyttää tilalle uutta inhimillisempää ja oikeudenmukaisempaa, sitä pikemmin on koittava ihmiskunnalle uusi parempi aikakausi. Siispä tahdomme säälimättä paljastaa sen kurjuuden, jossa nykyinen yhteiskunta pitää suuren osan jäsenistään, työväestön — himmentämällä työläisten itsetunnon ja selittämällä heille kaikki epäkohdat luonnollisina Jumalan lähettiminä viittauksina, joihin on paras tyytyväisyydellä alistua. Kuulemme alinomaa, kuinka eräät parempiosaiset muka haluten »valistaa» kansaa lähestyvät tätä puheilla, joiden tarkoitus on nukuttaa työväestöä, että rikkaat voisivat heistä yhä eteenkinpäin hyötyä. Nämä valistuksen saarnaajat kuvaavat työväestölle orjuusaikojen kauhuja ja kehuvat työläisten vapautta nykyaikana. Mutta kuka vähääkään ymmärtää ajatella on meidän kanssamme huomaava, että päinvastoin onkin tuossa kehitussa nykyajan

vapaudessa — orjuutta.

Työläisnainen nousee aamulla viiden tienoissa kii-ruhtaakseen kantamaan päivän raskasta työtaakkaa. Jos

on palvelijatar, ompelija, ulkotyöläinen tahi pyykinpesijä tahi muu riittää tavallisesti hänen työpäivänsä myöhäiseen iltaan. Näin tulee se 12 tahi 14 tuntiseksi ja ainoastaan kehittyneemmissä oloissa 11, harvoin 10 tuntiseksi. Sitäpaitsi nielee nykyaikainen koneteollisuus yhä enenevät määrät työväestön tyttäriä tappavaan tehdastyöhön. Mitä ovatkaan työläisnaiset muuta kuin palkkaorjattaria, kiihtuneita, näännytettyjä ihmisolentoja, joiden vapaus supistuu siihen, että he saavat myydä työnsä työnantajan palvelukseen. Ei kysy työnantaja sitä, miten työorjatar tulee toimeen hänen maksamallaan palkalla, vaan hän vaatii tältä mahdollisimman pitkän työpäivän ja enimmän määrän tehtyä työtä halvinta maksua vastaan. Sanotaan, että työntekijällä on vapaus poistua työstä. Mutta jokaistahan työtöntä uhkaa nälkäkuolema ja senpävuoksi kiiruhtavat orjattaret jälleen kuumeentapaisella kiihkolla työhönsä. — Eikä avioliittokaan suinkaan tarjoa parempaa tulevaisuuden toivoa työläisnaiselle. Siinä saa hän huolta huolen päälle. Miehen palkka osoittautuu riittämättömäksi perheen elatukseen. Senpävuoksi onkin vaimo pakoitettu jättämään kotinsa ja lähtemään ansiolle joko ulkotöihin tahi tehtaaseen. Jos nainen ei mene ulos ansaitsemaan, ottaa hän kotiinsa työtä, ompelua, pesua, silitystä, leipomista y. m. Tunnumme perheen äitejä, jotka raskauden tilassa vielä pari viikkoa ennen synnytystä ompelevat 125—150 paitaa viikossa vaikka heillä sitä paitsi on pidettävä huolta kodista, jossa on 6 jopa 8 lasta. Ja kaiken tämän ylenmääräisen ponnistuksen palkkana on korkeintaan 2 mk. Mutta koska vain harvojen työkyky ja voimat riittävät tuollaiseen onkin naisten ansio tavallisesti 1 mk ja hiukan enempi. Luonnottoman työn kautta turmeltuu työläisnaisten terveys jo nuoruuden ajalla. Heikkoja äitejä tulee tehtaassa kuihtuneista tytöistä. Mutta vielä surkeampia syntyy niistä pienokaisista, joiden äidit raskauden aikana tekevät epäterveellisiä töitä, hengittävät myrkyllisiä kaasuja...

Kyllä yhteiskunnan parempiosaiset eli yläluokka osaavat, nähdessään likaisuutta ja kurjuutta työläisko-

deissa, moittia työmiesten vaimoja laiskuudesta ja huolimattomuudesta. Eivät he ota sitä huomioon, että noissa olosuhteissa on mahdotonta hoitaa kotia ja kasvattaa lapsia. Sillä kodin hoito ja lasten kasvatusta ovat asioita, jotka vaativat aikansa. Surulla täytyy työläisnaisen jättää nämä tehtävät, nähdä lapsensa hoidon ja kasvatuksen puutteessa usein paheiden tielle sortuvan. Siinä on sitten se kehuttu vapaus.

Työläisnaiset! Raskaat orjankahleet panee nykyinen yhteiskunta teidän ja hentojen lastenne hartioille. Ja koskaan ette vapaaksi pääse rahavallan, kapitalismin ikeen alta, ellette itse luo pois vankikahleitanne ja ponnista kaikilla luvallisilla keinoilla taisteluun ihmis-etujenne vuoksi. Kuulkaa siis, miten ajattelemme me, jotka näemme ainoan pelastuksen köyhälistön naisille työväenlaatuun toteutumisessa:

Yhdenarvoisia

ovat kaikki ihmiset. Samaa lihaa ja verta on niin senaattorin kuin suutarinkin pojassa. Kuitenkin näyttää senaattori pitävän luonnollisena, että hänen poikaansa lapsuudesta pitäin monet imettäjät ja palvelijat hoitavat. Senaattorin pojalla on kaikkea yltä kyllin. Hän käy korkeita kouluja ja tulee mahtavaksi herraksi. Se on muka niin luonnollista, ettei muuten voisi ollakaan. Suutarin lesken poika taas joutuu lasna mieron-tielle, käy kovaa maailman rannan koulua. Hän on kaikkea onnea paitsi, ja hänen tulevaisuutensa on nälkäpalkkaisen työläisen elämä. Tuokin — niin arvellaan — on luonnollista. Mutta meidän mielestämme se on kauheaa ja luonnotonta. Minkätähden joutuvat nuo kaksi olentoa niin erilaisiin olosuhteisiin. Juuri siksi, että ei kunnioiteta yhdenvertaisuutta. Korkeintaan taivaassa luvataan sitä, mutta ei maan päällä. Mutta tuohon me emme suostu. Me tahdomme, että kaikki ymmärtäkööt, mitä yhdenvertaisuus on ja sillä perustuksella suostuvat sekä vaativat olojen muuttamista sellaisiksi, että edut jakautuvat tasan. Ei saa toisilla olla liikoja, toisten puutetta kärsiessä.

Työtä

me kunnioitamme. Emme sitä siis pidä minään kammottavana. Vieläpä ymmärrämme niin, että halulla ja ahkeruudella suoritettu niin hyvin ruumiillinen kuin henkinenkin työ tuottaa viehätystä ja tarkoitusta ihmisen elämälle. Mutta tässäkin suhteen poikkeaa ajatuksemme siitä, mitä kapitalistit ja heidän henkiheimolaisensa koettavat työväestölle tyrkyttää. Koska me työtä kunnioitamme, niin katsomme, että ainoastaan ne ovat oikeutetut nauttimaan luonnon antimista, jotka työtä tekevät. Nyt kuitenkin korjaavat laiskottelijat, kapitalistit ja heidän turvissaan elävät tyhjäntoimittajat: naiset ja miehet haltuunsa »yksityisomaisuuden» muodossa kaiken niin tarkalleen, että työläiselle, joka viljan pui, leipoi leiväksi tahi karjan hoiti, kirsusi voim, valmisti kankaat, neuloi puvut, teki kengät — jääpi vain niukat tähteet. Mutta tämä väärä katkeroittaa meitä. Tahdomme sellaisia oloja, joissa työ palkitaan ja tyhjäntoimittajat työväestön elätettävistä poistetaan. Työaika olkoon korkeintaan 8 tuntia. Silloin jää työväestölle vapaa-aikaa myöskin henkistä kehitystä varten. Palkat eivät suinkaan tällä tule pienemmiksi, sillä alin tuntipalkka määrättäisi lain kautta. Tahdomme siis kumota kokonaisuudessaan sen järjestelmän, jonka nojalla nykyinen työläisten riistäminen voi tapahtua.

Lainsäädännön

kautta parempien, inhimillisten olojen hankkiminen on siis oleva heränneen köyhälistön ohjelma. Nykyisissä oloissa säättävät yksinomaan varakkaat kansalaiset lakeja. Naiset eivät ollenkaan ota osaa lainsäädäntöön. Tästä on seurauksena, että lakien nojalla annetaan kapitalisteille tilaisuus rehennellä yhteiskunnassa. Vahvistetaan haureusjärjestelmä, prostitusiooni, joka sallii yläluokan tylsistyneiden herrojen pitää köyhälistön onnettomia tyttäriä kurjassa asemassa. Eikä mitään tehdä niiden poloisten varjelemiseksi, joita olletikin suurkaupungeissa huonoina työaikoina suistuu tuohon alentavaan tilaan. Nykyisten

lakien nojalla kulutetaan miljoonia markkoja vuosittain sotajoukkojen ylläpitämiseksi. Kansan nuoret, terveimmät pojat viedään mielettömiin harjoituksiin sotajoukkoihin, että he sodan sattuessa kykenisivät joukkomurhia tekemään. Tuo on meidän mielestämme hulluuta. Löytyyhän Suomessa kyllä soita ja korpia, joita raivaamaan tarvittaisi mies-armeijoita. Samoin myöskin sallitaan nykyisessä yhteiskunnassa väkijuomain myyminen, tuo kirousta tuova liike, josta ainoastaan viinaporvarit hyötyvät. Sen tahdomme me poistaa kieltolailla. Monet ovat ne kierot lait, joilla työläisten asema on tehty sietämättömäksi. Senpä vuoksi vaadimme *äänioikeutta*, jonka avulla mekin pääsisimme osaa ottamaan lainsäädäntöön.

Mutta suurimman vääryyden nykyisessä yhteiskunnassa näemme siinä, että kaikki *tuotantovälineet* ovat aikain kuluessa joutuneet yksityisten käsiin.

Yksityisomaisuutta

niin laajassa muodossa kuin se nykyään vallitsee, emme hyväksy. Suuritulallisella on niin paljon maata, ettei hän sitä ennätä viljellä, vaan laajat alat saavat maata satoa tuottamatta. Tehtailijalla on tehtaita. Mutta työläisen ainoa omaisuus on hänen työvoimansa. Työtäkään ei työläinen saa tehdä omin lupinsa. Ja tästä ovat seurauksena työttömät ajat, joilla kapitalismi tahtoo masentaa työväkeä. Työväestön puolestaan täytyy työaikoina, jouduttuaan velalliseksi, vaatia mahdollisimman suurta palkkaa, joka saadaankin onnistuneiden *työlakkojen* avulla.

Kuitenkin on nykyään jo rautatiet ja postilaitos valtion omaisuutta. Yhtä väärin kuin on, että jonkun sallittaisi rikastua rautatien omistamisella, yhtä väärin on, että yksien annetaan rikastua maan, veden ja tehtaiden omistamisella. Siitä syystä vaadimme, että maa ja kaikki tuotantovälineet joutuvat valtion huostaan. Valtio sitten aina ilman työnsulkuja jakaa työn ja tasaisesti turvaa kaikkien kansalaisten elämän. Myönnämme kyllä, että järjestelmä, joka täten syntyy, on tarkasti suunniteltava ja muodostaa sekin monimutkaisen koneiston virkamiehi-

neen ja ammattiryhmineen, mutta ei missään tapauksessa niin monimutkaista, kuin nykyinen, jonka uhreina elämme.

Nykyinen yhteiskunta laiminlyö velvollisuutensa köyhän lasta kohtaan ja sitten varustaa vankiloita, jonne nälistyneet varkaat ja muut hairahtuneet työnnetään. Uskomme, että vankilat, kuten muutkin meidän aikamme kauhut ovat uudessa inhimillisessä yhteiskunnassa tarpeettomia tahi vain vähälukuisia. Mutta voidaksemme voimakkaasti taistella aattemme eteen tulee meidän herätä ja liittyä yhteen.

Järjestyneen

työväen nimeä kantaa se joukko työväkeä, joka kaikkialla maassamme on muodostanut yhdistyksiä ja niissä osastoja. Näin on muodostunut työväenpuolue, joka nimittää itseään sosiaalidemokraatiseksi puolueeksi, ja jonka ohjelmaan kehoitamme teitä tutustumaan. Tämä puolue vaatii täyttää tasa-arvoisuutta eri kansojen, kansanluokkien ja sukupuolien suhteen. Sen tarkoitus on liittää Suomen köyhälistö kansainvälisen työväenliiton yhteyteen. Ja kun kerran kaikkien maiden työväenliitto paisuu suureksi niin sen turvissa olemme vastustamattomat ja saavutamme asiallemme voiton.

Suomen työväenliikkeen riveissä on vasta pieni määrä naisia. Tämä todistaa, että meillä torkutaan. Ei vielä syki Suomen työläisnaisen sydän yhteis-onnelle. Mutta uskokaamme tulevaisuuteen.

Työläisnaiset! Äidit ja tyttäret! Ajatelkaapa, työtyöväenaatteen riveissä on suurta ja jaloa. Se on monta kertaa kauniimpaa kuin työskentely armeliaisuusseuroissa, joissa vaan kurjuutta hetkellisesti lievitetään, mutta ei kurjuuden syitä poisteta. Sillä meidän työmme tarkoittaa järkevällä tavalla sellaisten olojen luomista, joissa kurjuutta ei ole. Menkäämme siis yhdistykseen. Ja tietäkäämme, että emme seiso yksin, sillä kautta maamme ja ulkomailla rivimme laajenevat. Pois siis tylsä toivottoisuus, pois mielten masennus, sillä *historiallinen kehitys osoittaa, että tulevaisuus on työväestön!*